Algemene Beschouwingen CDA Kerkrade
Begroting 2025

Voorzitter, College, Raad en Kerkradenaren,

Na de landelijke verkiezingen aan het begin van het jaar heeft het tot de zomer geduurd voordat er een nieuw kabinet kwam. Met het wegvallen van een aantal vertrouwde gezichten is enerzijds veel kennis en ervaring verloren gegaan. Anderzijds kunnen nieuwe politici en bestuurders ook een frisse wind brengen. ~~L~~aten we juist in deze tijd van verharding, individualisme en polarisatie de kernwaarden van de christendemocratie niet uit het oog verliezen. Deze zijn nu harder nodig dan ooit!

Het zogenaamde ravijnjaar, veroorzaakt door bezuinigingen opgelegd door Den Haag, staat voor de deur en de eerste effecten hiervan gaan wij komend jaar al met z'n allen merken. Lastenverzwaring en bezuinigingen worden vanaf 2026 zichtbaar en voelbaar, met een verwacht jaarlijks tekort (op de Kerkraadse begroting) van meer dan 2 miljoen euro!

Als CDA Kerkrade spreken wij onze zorgen uit en voelen wij onze verantwoordelijkheid om in deze raad de koers van het huidige beleid nauwkeurig te toetsen en kritisch te volgen, juist nu het aankomt op de toekomstbestendigheid van onze stad. De inwoner van Kerkrade verdient een veilig, vitaal en leefbaar Kerkrade. Een krachtig Kerkrade. Wij vragen ons dan ook af of het College de juiste prioriteiten heeft gesteld. De begroting die voorligt, markeert een spannende balans tussen ambities en uitdagingen. Er wordt nog volop geïnvesteerd, ook in majeure projecten, terwijl tegelijkertijd een grote financiële druk ontstaat.

Om samen aan een vitaal Kerkrade te kunnen werken, is draagvlak van de inwoners en goede burgerparticipatie nodig en minder de ambitieuze projecten met grote uitdagingen op financieel gebied. Wij onderschrijven het belang van wijkontwikkeling, investeren in onderwijs zoals in het Martin Buber, veiligheid en een evenwichtig woonbeleid. Echter ambities moeten wel haalbaar zijn. Als plannen het ambtelijk apparaat overbelasten, er onvoldoende eigen of ingehuurd personeel te vinden is en we weten dat procedures langer duren dan we gewend zijn, dan dienen deze plannen te worden herzien. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Zou de financiële bijdrage aan evenementen bijvoorbeeld niet wat teruggeschroefd kunnen worden? CDA Kerkrade vindt dat er meer focus aangebracht dient te worden om de echte problemen en uitdagingen in onze stad aan te pakken. Denk aan de winkel-leegstand, het hoge sociale woningbouwpercentage en de steeds vaker optredende wateroverlast. Of neem de oplevering van de VIE-parkeergarage. Inmiddels zijn we meer dan €160.000 aan juridische kosten verder, los van de vele interne & externe kosten en het negatief beeld. Een project van 42 miljoen en het terrein naast de entree ligt er braakliggend bij. Dit zou zo de meeste kijkcijfers trekken bij het programma: "help mijn man is klusser". Een krachtig College is bereid om de balans op te maken en van koers te veranderen. Een krachtig College durft te kiezen. Wij vernemen graag van de wethouders hoe zij hier tegenaan kijken en of zij bereid zijn om keuzes te maken.

Over het woonbeleid gesproken voorzitter. Wij wijzen er voor het 3e jaar op rij op dat het percentage sociale woningbouw à 40% in Kerkrade te hoog is, 10% boven het landelijk gemiddelde. In omliggende gemeenten ligt het percentage zelfs rond de 20%. Hoe vaak moeten wij dit College nog wakker schudden. Bij woningbouwprojecten waar de gemeente de regie in handen heeft, zien wij woningen en appartementen in het midden en hogere segment nauwelijks terugkomen. Wat we wel zien, is een beperkt aantal m2, prijzen van meer dan €4500,-/ m2, een postzegel tuin of balkon of inbreuk op de privacy. Dit College vindt het blijkbaar belangrijker om snel te bouwen en snelle winst te behalen. En zich dan afvragen waarom het gemiddelde bestedingsniveau niet omhooggaat. De ene na de andere winkel of horecagelegenheid verdwijnt.

Algemene Beschouwingen CDA Kerkrade
Begroting 2025

De komst van Martin Buber heeft gelukkig een positief effect op de aantrekkelijkheid van Kerkrade. Wij willen dat er meer woningen in het midden en hoge segment gerealiseerd worden om kapitaalkrachtige inwoners aan te trekken die meer besteden aan lokale voorzieningen zoals winkels, restaurants, cultuur en recreatie. Dit bevordert de lokale economie, werkgelegenheid en investeringen. Daarnaast zal er een betere doorstroom ontstaan waardoor starters en jonge gezinnen ook eerder een woning vinden. Zo kan Kerkrade de midden- en hogere-inkomensgroepen ook behouden in plaats van dat ze onze mooie stad verlaten. Ook zal het bijdragen aan een aantrekkelijker straatbeeld, een positief imago van Kerkrade als aantrekkelijke woongemeente en een positief effect hebben op nieuwe bedrijven en investeerders. Wij vernemen graag van de wethouder of die bereid is de koers vanaf nu echt te veranderen en concreet stappen te gaan zetten naar een meer gedifferentieerde woningmarkt. De cijfers laten zien dat het huidige beleid niet het gewenste effect heeft Wij vragen dan ook aan de wethouder om in kwartaal 1 met een evaluatie te komen en middels een verdiepingssessie samen met de raad het beleid aan te passen met als doel een gedifferentieerder woningaanbod, tegenaan van uitstroom van midden- en hoge inkomensgroepen en aantrekken van deze doelgroep. Voorzitter ik verwijs ook naar onze 2 moties.

Voorzitter, de financiële uitdagingen voor Kerkrade worden groter en vanaf 2026 zelfs zorgwekkend. Ondanks dat de gemeente inzet op een forse verhoging van de onroerendezaakbelasting met 10% (8,5% extra verhoging en de reeds aangekondigde 1,5%) en ondanks dat een flinke hap uit de algemene reserves wordt genomen. Verhoging is noodzakelijk, alleen over de hoogte valt te twisten. CDA Kerkrade maakt zich zorgen. Dit soort lastenverzwaringen raakt onze inwoners en bedrijven direct en is in onze ogen geen duurzame oplossing. Wij pleiten er dan ook voor om deze verhoging met minimaal 2% te reduceren. Ook zijn wij benieuwd wat het College en onze collega raadsleden ervan vinden dat we dadelijk in het rijtje van duurste OZB-gemeentes behoren. Wat doet dit met de aantrekkelijkheid van het vestigingen in onze stad? Wij hadden graag vandaag een amendement voorgelegd voor een reductie op de verhoging, maar gezien de korte tijd zijn wij voornemens om dit bij de tarieven-nota in december te doen. We horen graag welke partijen dit mee willen onderzoeken en steunen. Wethouder, wij zijn benieuwd hoe de begroting van 2026 er uit zal zien: komt hier weer een forse verhoging van de OZB? Om dit te voorkomen doen wij een appèl aan de wethouder om in het jaar dat nu voor ons ligt keuze-voorstellen en besparingsmogelijkheden voor te leggen aan de raad. Na bespreking in de raad kan deze output meegenomen worden in de begroting van 2026.

Henri Bontenbal, de fractievoorzitter van CDA landelijk, heeft in zijn algemene beschouwingen gezegd: “Wij moeten een samenleving opbouwen die is gestoeld op verantwoordelijkheid, burgerschap en vertrouwen, niet op afhankelijkheid van de overheid”. Vertaald naar Kerkrade betekent dit dat het College meer moet doen om onze inwoners daadwerkelijk bij besluitvorming te betrekken. Het CDA roept dit College op om burgerparticipatie en -initiatief werkelijk te stimuleren. Laat inwoners niet alleen meepraten, maar luister ook echt naar hun wensen, geef ze echt een stem, zodat we samen bouwen aan een krachtiger, betrokken Kerkrade. Betrek burgers bijvoorbeeld bij een nieuw Integraal-Kind-Centrum, gemeenschapshuizen, Kaalheide Bruist, de aanpak van de winkelleegstand, herbestemming of bijvoorbeeld de verplaatsing van de brandweerkazerne. Ook hebben wij al vaker opgeroepen om met alternatieven naar de raad te komen. En dan niet alleen een optie met bijgevoegd de reeds afgevallen alternatieven, maar echt uitvoerbare varianten waar de raad een keuze kan maken

Algemene Beschouwingen CDA Kerkrade
Begroting 2025

Dan het sociaal beleid voorzitter. Het CDA steunt het principe van zorg voor de meest kwetsbare inwoners maar dit betekent geen vrijbrief voor een bodemloze put. De stijgende uitgaven voor jeugdzorg en WMO maken duidelijk dat het cruciaal is om efficiënt met deze middelen om te gaan. Zonder ingrepen kunnen deze kosten onhoudbaar worden en komt de kwaliteit van de zorg onder druk te staan. Het CDA roept op tot een krachtiger preventief beleid en meer samenwerking met zorginstellingen om de stijgende kosten van specialistische zorg terug te dringen.

Het CDA steunt de wens om de werkgelegenheid te versterken via samenwerkingsprojecten zoals Medlands. We zijn benieuwd naar de inmiddels behaalde resultaten. Helaas is er ook werkgelegenheid weggevallen in Kerkrade door bedrijfssluitingen, faillissementen en verhuizing van bedrijven. Kortom, alleen met Medlands gaan we het niet redden. Wij vragen het College om kritisch te kijken naar nieuwe projecten en om op een verantwoorde manier economische groei te stimuleren.

Kerkrade staat aan de vooravond van onvermijdelijke bezuinigingen, maar het CDA is verontrust over het gebrek aan concreet beleid om deze door te voeren. In de begroting wordt gesproken over een besparing van 2,9 miljoen in zowel 2027 als 2028. Missen we hier niet 2026 voorzitter? En wellicht lijkt het voor dit College nog ver weg, in ieder geval na de verkiezingen, maar hoe realistisch is dit als er nog geen beleidskeuzes zijn gemaakt? Het CDA dringt erop aan dat het College in aanloop naar de begroting 2026 een heldere visie ontwikkelt om deze bezuinigingen door te voeren, zonder dat de burger van Kerkrade op de leef-kwaliteit moet gaan inleveren en waarbij kwetsbare groepen beschermd worden. In de woorden van Bontenbal: “Wij moeten bouwen aan een politiek van lange termijn en verantwoordelijkheid.” Rentmeesterschap betekent ook dat we vooruitdenken en zorgvuldig omgaan met onze gemeentelijke middelen, niet alleen voor vandaag, maar ook voor toekomstige generaties. We gaan ervan uit dat de wethouder hier al iets op kan zeggen.

Voorzitter, ik ga afronden.
Het CDA wil een vitale, sociale en krachtige gemeente die oog heeft voor haar inwoners en hun zorgen. Wij kunnen niet alleen maar achter een te ambitieus programma aanjagen zonder oog te hebben voor de financiële werkelijkheid en de gevolgen voor onze inwoners. Het CDA roept het College op tot meer realisme en verantwoordelijkheid. Maar ook een ruimer blikveld, waardoor alternatieven binnen de raad besproken kunnen worden. Wij willen samen bouwen aan een Kerkrade dat niet alleen ambitieus is, maar ook betrouwbaar en duurzaam in zijn beleid. Samenwerken aan een toekomstbestendig en krachtig Kerkrade, met draadkracht, realisme en vooral verantwoordelijkheid!

Mark Meijer
Fractievoorzitter CDA Kerkrade